

CIÈNCIA, MATEMÀTICA, INFORMÀTICA, SAVIESA CRISTIANA. SANT MAGÍ, QUÈ ENS DIRIA AVUI?

Mn. Josep Maria Montiu de Nuix

Quan un servidor estava estudiant a la Facultat de Ciències Exactes, és clar que tenia un gran interès per les matemàtiques, a les que em dedicava intensament. Recordo també que comparava les matemàtiques a una espècie de temple de la veritat, en el sentit que en els estudis de matemàtiques anàvem directament a la veritat, deixant-nos de les discussions que en altres carreres hi havia. S'afirmava alguna cosa i acte seguit es demostrava i punt. Allí, si a algú se li hagués ocorregut negar algun teorema clar de la matemàtica, ningú n'hauria fet el més mínim cas, doncs només podia ser negat per algú que o bé no sabia matemàtiques o bé no estava del tot bé. Aquest trobar-nos sempre davant de la veritat, era una bona via cap a Déu. Les classes eren simplement una pissarra darrera l'altra, sempre totalment plenes de fórmules. Era, en definitiva, un estar immersit dins d'un mar de fórmules. Això despertava en mi la sensació que desitjava quelcom més. Era com el que trobant-se dins de tanta aigua, un mar de fórmules, s'ofega. Les matemàtiques podien servir primer com a estudi i després com a ocupació professional, però elles soles no podien omplir l'esperit. Era com la terra

resseca, que té necessitat de l'aigua. Amb la matemàtica no n'hi havia prou. Moltes matemàtiques podien donar ciència, i ciència molt interessant, però no podien donar la saviesa. Aquesta era una forta limitació de les ciències exactes, limitació que s'experimentava profundament en el propi cor.

Ara ens trobem en un temps que s'ha etiquetat d'era digital. Es parla també de revolució digital. També, ara, amb la pandèmia del coronavirus, amb molta freqüència s'està trobant la solució de moltes coses en la digitalització. Així, per exemple, en el treball telemàtic. Cada vegada la informàtica està entrant més endins en les nostres vides, ens està envaint més. Hi ha nens petits que aprenen abans a fer passar les pàgines d'un llibre digital que les d'un llibre en paper. Una caricatura d'un fer-ne un gra massa de les coses digitals es pot trobar quan dues persones, una al costat de l'altra, es comuniquen, no dirigint-se la paraula, sinó per mitjà de l'ordinador. Fins i tot estan creixent considerablement els casos d'addicció a les coses digitals. Ni que la vida fos estar viatjant dins d'un càpsula que fos un ordinador. És cert que

la informàtica ben utilitzada resulta un instrument molt important i que fa un gran bé. Alhora, també que, com tantes altres coses, té els seus límits. En tot cas, la informàtica no ha de ser quelcom que sigui en detriment de l'humanisme. El cim de la nostra existència no pot ser un conjunt d'ordinadors.

La saviesa cristiana va més enllà de la ciència matemàtica, de la informàtica i de la tecnologia, tot i valorant-ne molt la grandesa d'aquestes.

L'actitud més sàvia consisteix en tenir una vida bona, una vida excel·lent. En això, fins i tot Sòcrates i també altres grans pensadors grecs hi estarien d'acord. Per a la concepció cristiana l'actitud del sant és l'actitud més sàvia. La santedat és la cosa més sàvia, és la saviesa pràctica. Només l'actitud virtuosa mereix el nom de sàvia. En particular, doncs, sant Magí va tenir una actitud sàvia, per raó de la seva santedat.

Així doncs, la saviesa pràctica està en estimar. O, com diria sant Agustí, en estimar bé, en estimar segons la veritat, en estimar segons Déu. Saviesa que està en estimar Déu i en estimar els altres per amor a Déu. En definitiva, la saviesa pràctica és estimar Déu. Estimar Déu, que és quelcom més que el deure pel deure de la concepció kantiana. D'aquí l'expressió de sant Agustí, estima i fes el que vulguis, doncs qui veritablement estima, fa el bé, no fa el mal, respecta els altres, compleix els manaments de la llei de Déu, etc. O també, l'expressió de sant Joan de la Creu, que compendia tota la existència humana: al final de la vida, t'examinaran de l'amor.

Alhora, l'amor dilata la capacitat de

Max Scheler (wikipèdia).

coneixement. Com bé ha assenyalat el pensador Max Scheler, s'hi veu més des d'un cor que ha estat dilatat per l'amor. És la saviesa del cor. El que estima, coneix d'una manera nova. Hi ha coses que qui no estima, no arribarà mai a conèixer-les o a conèixer-les bé.

Com ha ensenyat sant Tomàs, la saviesa consisteix en el coneixement de Déu, doncs Déu és la saviesa infinita. En Jesucrist, verdader i perfecte Déu, hi ha tots els tresors de la saviesa. Jesucrist és la llum del món. Jesucrist és la saviesa. Com digué sant Joan de la Creu, el Pare celestial ens ha donat una sola Paraula, paraula en majúscules, i en aquesta Paraula ens ho ha dit tot, de manera que el Pare celestial ha quedat ja com mut, i ja no te res més a dir-nos. El coneixement

Tomàs d'Aquino (wikipèdia).

sapiencial de totes les altres coses està relació al coneixement de Déu. La saviesa cristiana reconeix una jerarquia en les coses. Jerarquia que comença en les coses materials que no tenen vida i que culmina en l'esperit. Per això deia sant Agustí que el que li interessava realment arribar a conèixer era l'esperit. Essent Déu el ser espiritual més excel·lent, es capeix doncs fàcilment que a un savi com sant Tomàs, ja des de molt petit, el que li interessava era arribar a capir qui és Déu. La saviesa cristiana reconeix també una jerarquia de valors. Els valors espirituals són més importants que els valors materials. Els valors naturals queden per sota dels valors sobrenaturals. La caritat és la virtut reina, és el millor que podem fer, és superior a tots els tresors i a tots els coneixements. Com va dir Pascal, la caritat està infinitament per sobre de tota

altra realitat. La saviesa cristiana reconeix com a bé suprem, màxim i infinit, a Déu. Déu, que és bondat tan bona, com diria santa Teresa de Jesús. Els sants tenen un coneixement important de Déu, un coneixement amorós de Déu. Déu, que és Amor, només pot ser conegut de manera més adequada per mitjà de l'enteniment d'un cor que l'estima. En particular, els místics tenen un gran coneixement del ser que es meravella sobre tota meravella, ser més gran que tot el que podem arribar a pensar. És a dir, tenen un gran coneixement de Déu. També en aquest aspecte es pot parlar d'una saviesa en els sants. El coneixement sapiencial dels sants, evidentment, en particular, es pot també atribuir a sant Magí.

Per a la saviesa cristiana, Déu, l'Altíssim, que és totpoderós, pot, en la seva providència, augmentar la intel·ligència d'una persona. Això ho podem comparar a ser elevat per un ascensor, o a ser elevat pels braços de l'Altíssim, Jesucrist, com li agradava dir a santa Teresa de Lisieux. O també a estar sobre les espatlles d'un gegant. O a ser elevat a gran alçada sobre ales d'àguila, com diu el més gran best seller, la Bíblia. O bé a ser enlairat dins d'un avió. L'enlairament que Déu dona permet que persones que no estan naturalment molt ben dotades arribin a alçades molt grans, a profunditats intel·lectuals molt importants. N'hi ha tantíssims casos en la història que serveixen per comprovar aquest fet. Tantes persones senzilles, gent que tenen un cor de nen petit, arriben a ser admirables per algunes de les coses que han aconseguit comprendre, i molts que el món té per savis, i que s'han passat molts anys dedicats a l'activitat intel·lectual, no

han estat capaços d'arribar-hi. El mateix sant Agustí reconeixia que n'hi havia alguns, dels quals deia, per comparança, que eren tant petits que no tenien plomes i que encara estaven al niu, i que a ell, tan intel·lectual, el guanyaven quant a saviesa.

Si mirem sant Magí, trobem que ell no tenia ni microscopi amb el que veure el microcosmos, ni, a diferència de Galileu Galilei, telescopi, amb el que explorar el macrocosmos. Tampoc comptava amb les grans meravelles que tenim avui en els camps matemàtics e informàtics. Però, en canvi, tenia quelcom que era molt important, i que a vegades falta avui dia en alguns llocs d'aquesta societat actual tan influenciada per la tècnica. És a dir,

tenia uns importants valors humanitaris i religiosos, sapiencials. En comptes d'estar en una càpsula espacial, o en un mar de fórmules matemàtiques, o en una digitalització, tenia un coneixement amorós de Déu i un estimar els altres. En ell hi havia primacia de les persones sobre les coses i sobre les màquines. Valorava més la virtut que tota la resta. Donava més importància a l'autèntica saviesa que a la meravella de la tecnologia i de la ciència. Es trobava tan ancorat en la verdadera saviesa que fins i tot va ser capaç de donar tota la seva sang, per fidelitat a la mateixa. Lliurament de la seva vida que mostrava la seva grandesa. Exemples així fan pensar. Sant Magí encara diu quelcom a la societat moderna, encara pot remoure molts cors.